

HERKES İÇİN KALİTELİ EĞİTİM

EĞİTİM
REFORMU
GİRİŞİMİ

ERG E-BÜLTEN

AĞUSTOS-EYLÜL 2008

ERG'DEN HABERLER

SOSYAL BÜTÇEYİ İZLİYORUZ!

Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi ve Çocuk Çalışmaları Birimi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politikalar Forumu, ERG, Gündem: Çocuk!, Kadın Adayları Destekleme ve Eğitime Derneği (KADER) ve Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'ndan (TESEV) oluşan "Sosyal Bütçeyi İzliyoruz!" Platformu, 2009 - 2011 dönemi için hazırlanan Orta Vadeli Program'ı ve aynı döneme ait Orta Vadeli Mali Plan'ı, eğitim, sağlık, yoksullukla mücadele, kadınlar, gençlik ve çocuklar açısından değerlendirdi. Platformun basın açıklamalarına aşağıdaki internet adreslerinden ulaşabilirsiniz:

<http://su-erg.advancity.net/page.aspx?nm=haberdetay&NEWSID=164>
<http://su-erg.advancity.net/page.aspx?nm=haberdetay&NEWSID=163>

ELEŞTİREL DÜŞÜNME ÇALIŞTAYI

ERG, eleştirel düşünme bilgi ve tutumlarının eğitimde yaygınlaştırılması için 2007 yılında başlattığı projeler kapsamında 8-11 Eylül tarihlerinde Biga'da Gürkaynak Yurttaşlık Enstitüsü'nde bir çalıştay düzenledi. Öğretmenler için hazırlanan "Düşünen Sınıf için Öğretme ve Öğrenme Yöntemleri" elkitabının 2009 yılında öğretmen eğitimleri eşliğinde yaygınlaştırılması planlanıyor. Bu kapsamda yapılan çalıştayda, uzman eğiticiler bir araya geldi.

EĞİTİMDE HAKLAR ÇALIŞTAYI

ERG'nin Haziran 2007'den bu yana AB desteğiyle sürdürdüğü Eğitimde Haklar Projesi kapsamında, sivil toplum örgütleri, akademisyenler ve hukukçular, 4-5 Ağustos 2008 tarihlerinde İstanbul'da bir araya geldi. Çalıştayda, eğitimde haklar alanında ulusal mevzuatı değerlendiren raporlardaki bulgular ve öneriler ışığında yapılabilecek savunu çalışmaları tartışıldı. Proje yayınlarının tamamının Kasım ayında kamuoyu ve karar alıcılar ile paylaşılması bekleniyor.

TÜRKİYE'DEN

ORTAÖĞRETİMDE PROGRAM ÇEŞİTLİLİĞİ ÇALIŞTAYI

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), kalkınma planları, hükümet programları ve Millî Eğitim Şurası kararlarında yer alan ortaöğretimde "okul çeşitliliği" yerine "program çeşitliliği"ne geçiş için çalışmalarını hızlandırdı. MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nce düzenlenen "Ortaöğretimde Okul Çeşitliliği Yerine Program Çeşitliliğini Esas Alan Bir Yapıya Geçilmesi Çalıştayı" 18 Ağustos'ta Ankara'da gerçekleştirildi. Çalıştaya YÖK ve ÖSYM ile birlikte Millî Eğitim bürokratları ve eğitim alanında çalışan sivil toplum örgütleri katıldı. Ortaöğretimdeki 70'i bulan okul türünü azaltmayı hedefleyen MEB, öncelikle mesleki ve teknik eğitimi tek çatı altında toplamayı öngörüyor. Çalıştay kapsamında oluşturulan Genel Ortaöğretim ile Mesleki ve Teknik Öğretim Komisyonları tarafından hazırlanan raporda okul türleri ve alanlar arasında yatay ve dikey geçişlere olanak verecek mevzuat düzenlemeleri yapılmasının gerekliliği de vurgulanıyor. Daha fazla bilgi için:

http://projeler.meb.gov.tr/PKM1/index.php?option=com_content&task=view&id=120&Itemid=23

"YETİŞTİRİCİ SINIFLAR" AÇILIYOR

MEB'in zorunlu eğitim çağında olup da eğitim alamamış çocuklara yönelik hazırladığı "Yetiştirici Sınıflar Eğitim Programı" başladı. Program, hiç okula gitmemiş veya okuldan ayrılmış 10-14 yaş arasındaki çocukların, hızlandırılmış eğitim yoluyla yaşlarına uygun sınıflara yerleştirilmesini, böylece çocukların örgün öğretime devam etmelerine olanak sağlamayı öngörüyor. Proje, Türkiye genelinde ve bir kez uygulanmak üzere hayata geçiyor.

"EĞİTİM OLANAKLARI" ARAŞTIRMASI

TÜBİTAK'ın desteklediği "Türkiye Genelinde İlk ve Ortaöğretim Olanaklarının İncelenmesi ve Belirlenen Aksaklıklara Çözüm Önerilerinin Getirilmesi" başlıklı çalışma kapsamında bölgelere göre ilk ve ortaöğretim olanakları, öğrenci başına düşen öğretmen, derslik ve bilgisayar sayısı, kütüphane olanakları ve eğitime yapılan harcamalar gibi veriler incelendi. Gerek araştırmadan elde edilen sonuçlar, gerek eğitim göstergelerinin analizi sonucu ulaşılan bulgular, eğitim olanaklarına ulaşım konusunda Türkiye'de bölgeler, iller ve ilçeler arasında önemli eşitsizliklerin olduğuna işaret ediyor. 923 ilçede yapılan araştırma, ilçelerin eğitim olanakları açısından ihtiyaçlarına ve eğitim yatırım yapılımasında öncelikli ilçelere işaret ediyor. Ayrıca karar alıcıların, eğitim olanaklarının paylaşımında yaşanan bu dengesizliğin düzeltilmesi için ivedilikle adım atması gerektiği vurgulanıyor. Bu çalışmaya aşağıdaki internet adresinden ulaşabilirsiniz:

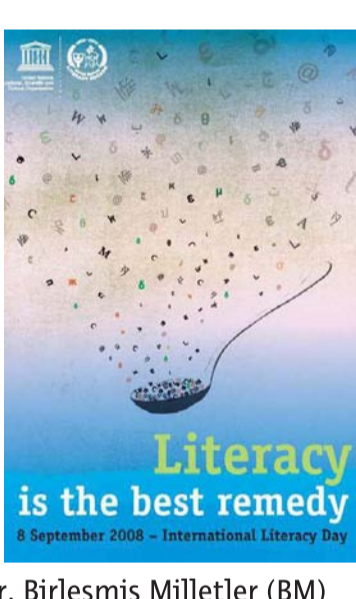
<http://yunus.hacettepe.edu.tr/~kadilar/proje.pdf>

DÜNYADAN

ULUSLARARASI OKURYAZARLIK GÜNÜ

8 Eylül'de kutlanan Uluslararası Okuryazarlık Günü'nün bu yılki teması "Sağlık ve Okuryazarlık" sloganı ise, "En İyi Çare Okuryazarlık" olarak belirlendi. Dünyada beş yetmişinden biri okuma yazma bilmiyor, bu yaklaşık 774 milyon kişiye denk geliyor. Okuma-yazma bilmeyenlerin üçte ikisini kadınlar oluşturuyor. Dünyada yaklaşık 75 milyon çocuk okula devam etmiyor.

Araştırmalar kişilerin eğitim düzeyi ile sağlıklı bir yaşam sürdürebilme şansları arasında doğrudan bir bağlantı olduğuna işaret ediyor. Okuma-yazma bilenlerin sayısının artmasıyla, anne ve çocuk sağlığının iyiyeye gideceği, HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla mücadelenin kolaylaşacağı belirtiliyor. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Direktörü Koichiro Matsuura, Uluslararası Okuryazarlık Günü'ne ilişkin mesajında, kamu sağlığı politikaları oluşturulurken okuryazarlığın kilit rol oynaması gerektiğinin ve önemli sağlık sorunlarının bu şekilde çözülebileceğinin altını çizdi.

UNESCO'DAN "EĞİTİM HAKKI" BROŞÜRÜ

UNESCO tarafından Ağustos ayında yayımlanan broşür, eğitim hakkı ile ilgili Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri, bunların uygulanması ve izlenmesi ile ilgili belli başlı bilgileri içeriyor. Broşürde, eğitim hakkının yaşama geçirilmesinde karşılaşılan başlıca zorluk alanları, mevzuatta ve uygulamada eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, eğitimde eşitsizliklerin giderilmesi, okullarda kalitenin artırılması ve öğretmenlik mesleğinin statüsünün güçlendirilmesi, ücretsiz ilköğretim alanında uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi, ulusal mevzuatın güçlendirilmesi, eğitimin düzenli finansmanı için yasal çerçeve oluşturulması ve eğitimde kamu yararının korunması olarak yer alıyor. Broşüre ulaşmak için:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001612/161200E.pdf>

IPM | IPC

İSTANBUL POLİTİKALAR MERKEZİ
SABANCI ÜNİVERSİTESİ KAMPUSU
İSTANBUL POLICY CENTER
AT SABANCI UNIVERSITY

ACEV
ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI

AYDIN DOĞAN VAKFI
Dogan

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

ENKA VAKFI

HEDEF ALLIANCE

HASVAK
KADIR HAS VAKFI

Sabancı Üniversitesi

TAV
Tape Akten
Havalimanları

Vehbi Koç Vakfı

yapı merkezi

ERG, bu e-bültene katkılarından dolayı İrem Aktaş'ya teşekkür eder.

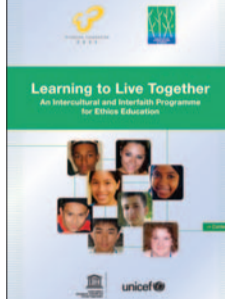
ÖNERİYORUZ

Birleşmiş Milletler Kız Çocuklarının Eğitimi Girişimi'nin (UNGEI) "Okulları Kapsayıcı Hale

Getirmek" (Making Schools Inclusive) başlıklı kitapçığında, sivil toplum kuruluşlarının, gelişmekte olan ülkelerde eğitim sisteminin daha kapsayıcı hale gelmesi için yapabilecekleri anlatılıyor. Bu İngilizce yayına aşağıdaki internet adresinden ulaşabilirsiniz:

http://www.ungei.org/resource/s/1612_1782.html

"Bir Arada Yaşamayı Öğrenmek: Etik Eğitimde Kültürler ve İnançlar Arası Bir Program"

(Learning to Live Together: An Intercultural and Interfaith Programme for Ethics Education) başlıklı yeni Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) yayınında çocuk ve gençlerin farklı dini ve felsefi inanca saygılı olmasına katkıda bulunmak amaçlanıyor. Kitapçık, insan haklarına saygılı bireyler yetiştirmek ve barış kültürünü aşılacak için izlenebilecek yollar konusunda eğitimcilere yol gösteriyor. Bu İngilizce yayına aşağıdaki internet adresinden ulaşabilirsiniz:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001610/161059e.pdf>

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından iki yılda bir yayımlanan "Eğitime Yön Veren Trendler" eğitim ile ilgili dokuz ana başlık (yaşlanma, küresel sorunlar, yeni ekonomik durum, çalışma ve iş, öğrenen toplum, bilgi ve iletişim teknolojileri, yurttaşlık ve devlet, sosyal bağlar ve değerler ve sürdürülebilir refah) altında toplanan 26 güncel trendi içeriyor. Bu İngilizce yayına aşağıdaki internet adresinden ulaşabilirsiniz:

<http://www.oecdbookshop.org/oecd/display.asp?sf1=identifiers&st1=962008081P1&LANG=EN>

AKLINIZDA BULUNSUN

ÖNYARGILARI YIKMAK

Farklılıklara karşı önyargıları yıkmaya yardımcı olacak bir etkinlik önerisi:

Derse başlamadan önce üzerilerine cümleler yazılabilecek boyutta kağıtlar kesin ve yaklaşık 2 düzine farklı renklerde balon şişirin. Balonları ilan tahtasına tutturabilirsiniz. Derse başlarken tahtanın bir tarafına "kadın" diğer tarafına "erkek" yazın. Öğrencilerden bir kağıt çıkarmalarını, kağıdı aynı şekilde bölmelerini ve kadınları ve erkekleri ait olduğunu düşündükleri özellikleri ilgili bölüme yazmalarını isteyin.

Öğrencileri gruplara ayırın ve birkaç dakika kadınlara ve erkeklerle ait özellikleri tartışmalarını ve unuttuklarını eklemelerini isteyin. Daha sonra sınıfın kadın ve erkeğe ait olduğunu söyledikleri özellikleri tahtaya yazın ve şu soruları sorun:

• Oluşturduğunuz listede baktığınızda mutlu oluyor musunuz?

• "Bu başlığın altında olmama" ya da "her iki başlığın altında da olmalı" dediğiniz sıfat var mı?

• "Tüm kadınlar ..." veya "tüm erkekler ..." dediğimizde doğru bir şey yapmış olur muyuz?

Bu çalışmayı tamamlamak için, tahtaya "önyargı" ve "genelleme" yazıp öğrencilere bu kelimelerin anlamını bilip bilmediklarını sorun. Kelimeleri açıkladıktan sonra gruplardan akıllarına gelen önyargı ve genellemeleri tartışmalarını isteyin.

Daha sonra, önceden hazırladığımız kağıtları gruplara dağıtın. Gruplara, her balonu olacak şekilde, 6-10 önyargı ve genelleme seçip kağıtlara yazmaları için zaman tanıyın. Her balonun üzerine bu kağıtlardan birini yapıştırın. Sıftan, balonun üzerine yazılı önyargı ya da genellemeyi çürütmelerini isteyin ve bunu yaptıklarında balonu patlatın.

Kaynak: <http://www.education-world.com>

Ev ödevi olarak bugünkü etkinlikten ne öğrendiklerini ve daha önceden inandıkları halde şu an doğru olmadığını düşündükleri görüşlerin omeda doğru olduğum yazmalarını isteyebilirsiniz.

AVRUPA KONSEYİ İNTERNETTE ŞİDDETE KARŞI OYUN GELİŞTİRDİ

Avrupa Konseyi, 7-10 yaş arası çocukların her türlü şiddetten korunmasına yardımcı olmak amacıyla internete bir oyun sitesi hazırladı. Oyun, "Çocuklar İçin Çocuklarla Birlikte Bir Avrupa İnşa Edelim" programının bir parçası ve ücretsiz.

Oyunun hedefi, çocukların interneti eğlenerek öğrenmeleri ve bilinçli kullanıcılar olmalarını sağlamaktır. "Wild Web Woods" (Vahşi Web Ormanı) isimli oyunda çocukların görevi eğlence, barış ve özgürlük kenti olan "E-kent"e ulaşmak olarak belirlenmiştir.

Web Ulaşmayı öğrenmek için "Vahşi Web Ormanı"ndan geçmek, buradaki tehlikelere dikkat etmek ve yolda beliren "bilgi, özel yaşam, güvenlik ve farkındalık jetonlarını" toplamak gerekiyor.

Oyun, Türkçe, Fransızca, İspanyolca, Fince, Almanca, Portekizce, İtalyanca, Lehçe, Yunanca, Rusça, Macarca, Fince ve Hollandaca olmak üzere 13 dilde oynanabiliyor. Oyuna www.wildwebwoods.org adresinden ulaşılıyor.

Görüş ve önerileriniz için: SABANCI ÜNİVERSİTESİ

Karaköy İletişim Merkezi
Bankalar Caddesi 2, Kat 5
Karaköy 34420 İstanbul

T +90 (212) 292 50 44
F +90 (212) 292 02 95
E erg@sabanciuniv.edu
www.erg.sabanciuniv.edu

EĞİTİM
REFORMU
GİRİŞİMİ